
інструмент, що використовується за різними напрямками поставлених завдань, впливає на якість прийняття рішень і оптимізує роботу всіх підрозділів правоохоронної системи.

Список літератури

1. Engberts B., Gillissen E. Policing from above: Drone use by the police. The future of drone use. TMC Asser Press, The Hague, 2016. Pp. 93–113.
2. Penny S. G. et al. Using drones and sirens to elicit avoidance behaviour in white rhinoceros as an anti-poaching tactic. *Proceedings of the Royal Society*. 2019. No. 286. Pp. 1135.
3. While A. H., Simon M., Mateja K. Urban robotic experimentation: San Francisco, Tokyo and Dubai. *Urban Studies*. 2021. No. 58.4. Pp. 769–786.

УДК 629.73(477)

Дмитро Володимирович ШВЕЦЬ,

доктор юридичних наук, доцент,

заслужений працівник освіти України,

перший проректор Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1999-9956>

РЕАЛІЗАЦІЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ ЯК СТРАТЕГІЧНО ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

В умовах активізації глобалізаційних процесів завдання розвитку цивільної авіації України набуває значущості як стратегічно важливої галузі та складової інтеграції до міжнародних соціально-економічних систем та єдиного повітряного простору. Сьогодні цивільна авіація, крім суттєвої ролі у транспортній системі країни, нарощує своє практичне значення в усіх сферах діяльності суспільства: в сільському та лісовому господарствах, будівництві; у страховій галузі – для дистанційної перевірки стану технічних споруд, обладнання, земельних ділянок; у нафтовій галузі – для моніторингу стану довкілля в районах буріння, спостереження за станом газо- та нафтопроводів; у гірничій галузі – для відстеження поточного стану шахт, пошуку нових родовищ корисних копалин, контролю екологічної ситуації. Особливе місце в цивільній авіації посідають проведення пошуково-рятувальних та аварійно-рятувальних робіт, надання допомоги в разі стихійних лих. Спеціальний авіаційний загін Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту ДСНС України бере активну участь у ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, проведенні спеціальних робіт у складних умовах.

Цивільна авіація є значною частиною транспортно-логістичного потенціалу України, її роль і значення визначаються транзитними можливостями, обумовленими вигідним географічним положенням держави та

історично сформованими традиціями якісної професійної підготовки пілотів і технічного складу.

Питому вагу авіаційного транспорту у загальному обсязі пасажирообігу України наведено на рис. 1, його частка становить 21 % (10,1 млн пас. км).

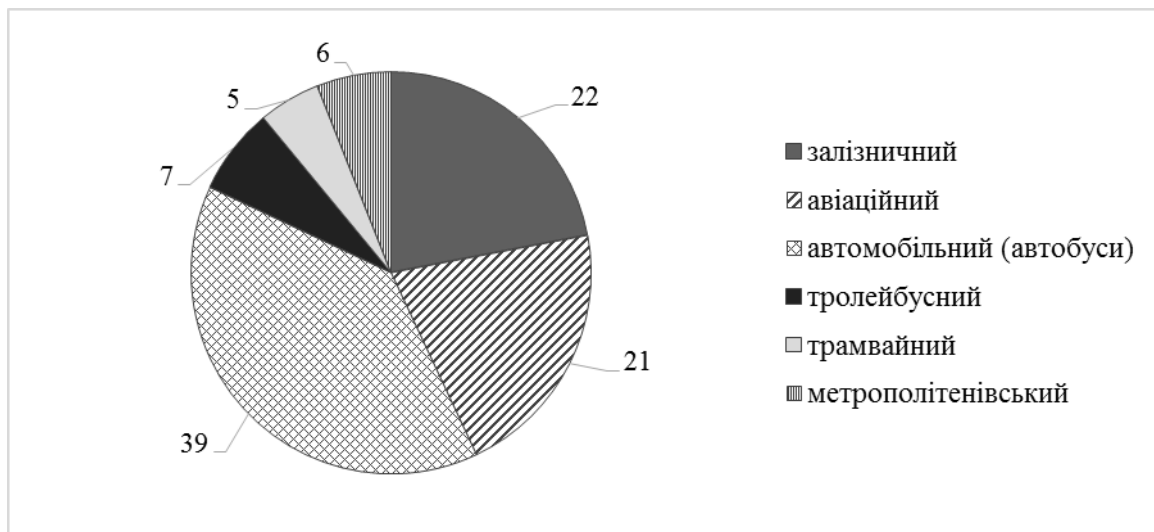

Рисунок 1 – Частка авіаційного транспорту в загальному обсязі пасажирообігу України (%) [дет. див. 1]

Частка авіаційного транспорту в загальному обсязі пасажирських перевезень і динаміка пасажиропотоків через українські аеропорти протягом 2014–2020 рр. наведені на рис. 2–3.

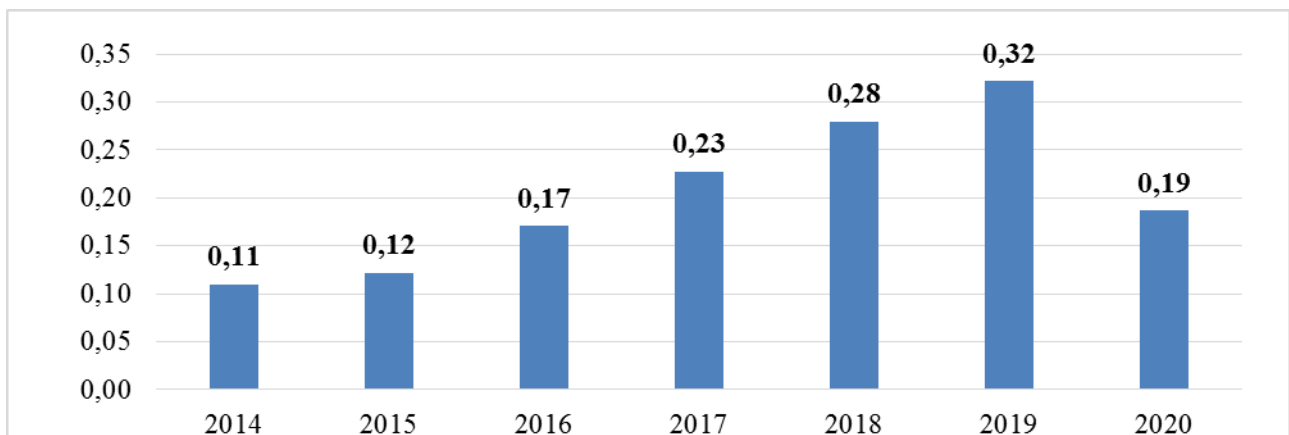

Рисунок 2 – Частка авіаційного транспорту в загальному обсязі пасажирських перевезень України, 2020 р. (%) [дет. див. 1]

Динаміка скорочення пасажиропотоків і кількості пасажирських перевезень у 2020–2021 рр. обумовлена деструктивним впливом системної кризи, спровокованої пандемією COVID-19. Локдаун та інші обмежувальні заходи суттєво позначилися на всіх сферах суспільного життя, а особливо на авіаційній сфері транспортних послуг та обслуговування.

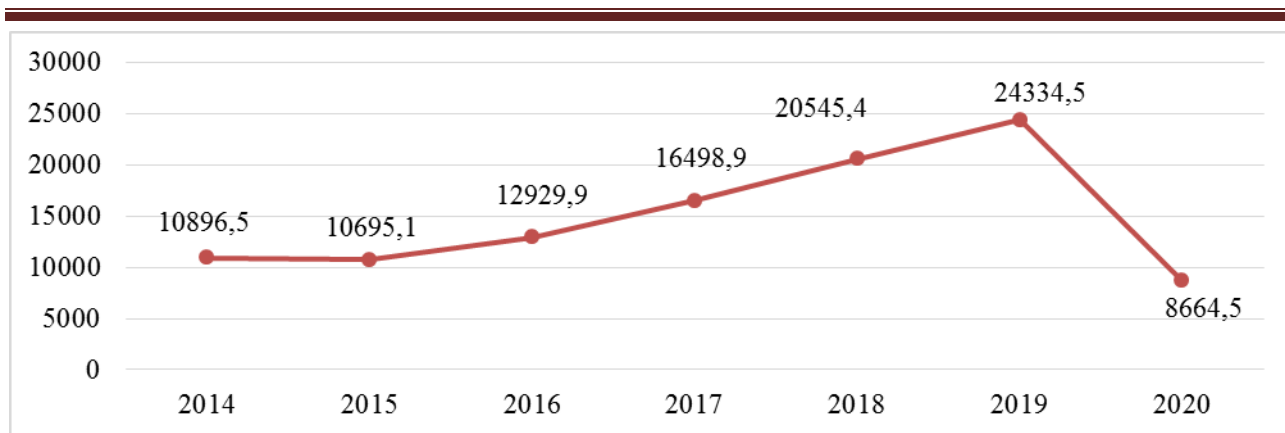

Рисунок 3 – Динаміка пасажиропотоків через українські аеропорти протягом 2014–2020 рр., тис. осіб [дет. див. 2]

Колосального руйнівного впливу транспортній інфраструктурі авіаційної галузі України (обладнання, аеродроми, аеропорти, повітряні судна) завдали військові дії. Транзитні польоти в українському повітряному просторі скоротилися на понад 60 %, збитки перевищили 10 млрд дол. США.

Національною стратегією економічного розвитку України 2030 одним із важливих стратегічних напрямів довгострокового розвитку визначено модернізацію вітчизняної інфраструктури і транспорту, зокрема авіаційного. Передбачено будівництво нових і модернізацію регіональних аеропортів, створення стратегії внутрішніх авіаперевезень, створення мультимодальних логістичних центрів у великих містах [4].

У рамках створення єдиної системи авіаційної безпеки та цивільного захисту України в 2021 році проведено оновлення авіаційного парку за рахунок сучасних вертольотів виробництва компанії «Airbus Helicopters» (Франція), завданням яких є проведення повітряного моніторингу місцевості, рятувальних та пошукових робіт, перевезення мобільних оперативних груп, транспортування хворих.

Системою авіаційного пошуку і рятування впродовж 2021 р. забезпечено реагування на авіаційні події, що сталися в Україні, а саме: 15 аварійних ситуацій з повітряними судами, зокрема 3 катастрофи та 3 аварії, в яких 5 осіб було врятовано.

Загалом у 2021 р. авіацією ДСНС на виконання завдань за призначенням здійснено: 22569 польотів застосування за призначенням; 56 польотів для виконання спеціальних завдань; 88 польотів для перевезення мобільних оперативних груп ДСНС, перевезено 329 осіб; 11 польотів для виконання санітарних рейсів та аеромедичної евакуації 11 тяжкохворих осіб; 79 польотів для проведення повітряного моніторингу місцевості [5]. Наведені дані свідчать про зростання потреб та обсягів використання авіаційної техніки в Україні для виконання поставлених завдань.

Для реалізації планових завдань пріоритетним є нарощування внутрішніх і зовнішніх інвестицій в авіаційну інфраструктуру та рухомий склад цивільної авіації України.

На розвиток вітчизняного авіабудування в період 2021–2030 рр. заплановано державні інвестиції на суму понад 34 млрд грн, задекларовано низку проєктів щодо розвитку авіаційної інфраструктури [3; 5]. Україна має значний авіаційний потенціал як країна з досвідом авіабудування, достатнім інтелектуально-кадровим ресурсом, значними транзитними можливостями.

Наразі в Україні створено 4 фонди акумуляції та використання коштів за чотирма напрямками: відбудова знищеної інфраструктури (Фонд відновлення майна та зруйнованої інфраструктури); трансформація економіки (Фонд відновлення та трансформації економіки); відновлення роботи малого та середнього бізнесу (Фонд підтримки малого та середнього бізнесу); обслуговування міжнародних фінансових зобов'язань України (Фонд обслуговування та погашення державного боргу). За підтримки іноземних партнерів, реалізації ефективних механізмів нівелювання руйнівних наслідків війни та відновлення Україна матиме змогу реалізувати свій авіаційний потенціал у повному обсязі.

Список літератури

1. Державна служба статистики України : сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
2. Звіт про діяльність Державної авіаційної служби України за 2020 рік // Урядовий портал : офіц. сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2020/davias-zvit-2020.pdf>.
3. Комчатних О. В., Петровська С. І., Редько Н. О. Сучасний стан та перспективи розвитку транспортної інфраструктури в Україні. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 64. С. 11–16.
4. Національна економічна стратегія 2030. URL: <https://nes2030.org.ua/#rec246061582>
5. Звіт про основні результати діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій у 2021 році // Урядовий портал : сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/17-civik-2018/zvit2021/zvit2021-dns.pdf>.

УДК 343.9:629.73(477)

Володимир Петрович ШУЛЬГА,

доктор історичних наук,

проректор Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Харків, Україна

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4356-7288>

ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ ЯК ШЛЯХ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ ЗА БЕЗПЕКОЮ НА ДОРОЗІ

Боротьба зі злочинами та правопорушеннями в сучасних умовах, захист від терористичних актів та інших актів незаконного втручання на транспорті